

ere komme til deres Skjøn, saa troer jeg, at det i de fleste Tilfælde er umuligt for Andre at afgjøre, om den ene eller anden Commission har havt Ret. I andre Tilfælde, hvor vi have indført saadanne Taxationscommissioner, for Exempel ved Høveriafløsningsloven, ere Overcommissionerne undertiden komme til andre Resultater end de egentlige Taxationscommissioner, men jeg troer, at man i disse Tilfælde aldeles ikke har antaget Overcommissionernes Kjendelser for at være fornuftigere eller bedre end Undercommissionernes, af den simple Grund, at det var Skjønssager, som det var umuligt for de Paaagældende hderligere at motivere. Man fremmer efter min Mening heller ikke Sagerne ved saaledes at henvise Parterne eller deres Befuldmægtigede — thi dette er jo paa en vis Maade Taxationscommissionerne efter den Udnævnelse, der skal stee ifølge Forslaget — til den Mulighed, at de kunne faae en anden Afgjørelse ved at appellere. Man kan vistnok meget vel blive staaende ved een Commission, og dernæst, hvis man vil, lægge den endelige Afgjørelse hos Indenrigsministeren, hvis man nemlig gjorde den ene Commission talrigere, f. Ex. lod den komme til at bestaae af 6 Medlemmer, istedetfor at der i Udcastet er foreslaaet, at den kun skal bestaae af 3. Det er efter min Erfaring afgjort, at naar en Commission, der skal behandle en Sag, veed, at den saa at sige er sidste Instants, saa anvender den meget større Omhu paa sine Underføgelser og anstiller mere dybtgaaende Drøftelser, end hvis den strax mødes med den Bemærkning: „Vi ville appellere,“ thi i saa Fald siger Undercommissionen: „Ja, saa er jo al vor Gjærning overflødig; hvorfor skulle vi da anvende mere Tid paa at discutere denne Sag?“

Formanden: Rigsdagsmanden for Randers Amts 5te Valgkreds har Ordet.

F. Mourier-Petersen: Jeg frasalder Ordet.

Formanden: Rigsdagsmanden for Svendborg Amts 6te Valgkreds har Ordet.

J. M. Hansen: Efter hvad der er udtalt af de ærede Rigsdagsmænd for Holbæk Amts 2den Valgkreds (Tscherning) og for Sorø Amts 2den Valgkreds (Alberti), kan jeg fatte mig meget kort. Disse ærede Medlemmer have meddeelt Oplysning angaaende den Forskjel, der er paaberaabt at skulle være tilstede mellem de her omhandlede og andre offentlige Stiftelses Characterer, hvilken skulde gjøre, at man ikke kunde gaae ind paa denne Lov, og jeg kan fra mit Standpunkt ikke indsee, at den paaapegede Forskjel skulde have den allerringeste Indflydelse med Hensyn til denne Lovs Vedtagelse. Det er klart, at der her er Tale om Stiftelser, som staae under offentlig Control, men hvorledes Bestyrelsen fremkommer, bliver mindre væsentlig; Staten, det Offentlige, har en Control med, at de bestyres paa den Maade, som er bestemt, og at de opfylde deres Formaal. Desuden er Spørgsmaalet angaaende Selveieendoms Fremme her i Landet af den Bestaffenhed, at det mere og mere maa indrømmes, at man maa komme tilende dermed, idet Fæsteforholdet er saaledes, at de fleste nu anerkjende, at det ikke egner sig til at bestaae under de nuværende Tidsforhold og under den Forfatning, hvorunder Landet befinder sig, hvorfor man maa gjøre Fremstridt til en endelig Afslutning deraf. Fra alle Sider ansees det for ønskeligt, at det kunde stee ved frivillige Overdragelser; men det har vist sig, at disse ingenlunde ere gaaede saaledes frem, som man havde ventet, og det er derfor nødvendigt i Fremtiden fra Lovgivningens Side at gjøre, hvad der med Nøjsørdighed og Billighed kan gøres, for at denne Sag fremsthyndes. Jeg seer nu ikke rettere, end at det, at tage disse 4 særlige Stiftelser for sig, maa være det naturlige Skridt fremad efter dem, som allerede ere stete, naar man ikke kan behandle det hele Fæstegods under een og samme Afsløsningslov, og det følgende Skridt forekommer mig da at maatte være at gaae til Lehnene, Stamhusene og Tideicommissionerne, der ogsaa staae under Statens særlige Tilsyn. I den Henseende har man, hvis jeg ikke meget feiler, Grundlovens Bestemmelser til Støtte for sig, idet den ligefrem har bestemt, at det skal ved Lov bestemmes, hvorledes disse Ma-